

Na osnovu člana 45 stav 2 tačka 9 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Sl. list Crne Gore“, br. 40/10, 46/10, 6/13 i 70/17), a u vezi sa članom 272 stav 2 Zakona o kreditnim institucijama („Službeni list Crne Gore“, br. 072/19 od 26.12.2019, 082/20 od 06.08.2020, 008/21 od 26.01.2021) guverner Centralne banke Crne Gore daje

PREVENTIVNO UPOZORENJE SVIM KREDITNIM INSTITUCIJAMA

Upozoravaju se pojedinačno sve kreditne institucije u Crnoj Gori, da u cilju usaglašavanja poslovanja sa odredbama člana 10 stav 2 Zakona o potrošačkim kreditima - kod ugovora sa promjenljivom kamatnom stopom, kao i odredbama člana 208 i člana 212 Zakona o kreditnim institucijama, sprovedu internu kontrolu usklađenosti poslovanja, te da nalaze ove kontrole dostave Centralnoj banci Crne Gore, u roku od 60 dana od dana dostavljanja ovog upozorenja.

O b r a z l o ž e n j e

Zakonom o potrošačkim kreditima („Sl. list Crne Gore“ br. 35/13, 73/17, 72/19, 08/21, u daljem tekstu: Zakon), uređuju se uslovi i način zaključenja ugovora o potrošačkim kreditima i druga pitanja od značaja za ugovore o potrošačkom kreditu.

Odredbama člana 10 stav 2 Zakona, utvrđena je obaveza kreditnih institucija da prije zaključenja ugovora, potrošaču pruže odgovarajuća objašnjenja radi omogućavanja procjene da li je predloženi ugovor o kreditu prilagođen njegovim potrebama i finansijskom stanju, pojašnjenjem informacija koje se pružaju u periodu prije zaključivanja ugovora u skladu sa članom 9 stav 1 ovog Zakona, bitnih karakteristika predloženih vrsta kredita i posebnih efekata koje bi mogli imati za potrošača, uključujući i posljedice neispunjavanja obaveze plaćanja.

U kontekstu navedenih odredbi Zakona, kreditne institucije su dužne da, imajući u vidu tendenciju rasta EURIBOR-a, te činjenicu da je buduće kretanje EURIBOR-a teško predvidjeti s obzirom da je u pitanju tržišna kategorija koju određuje ponuda i tražnja, kao i da će kretanje ovog parametra u najvećem dijelu zavisiti od politike Evropske centralne banke, prije zaključivanja ugovora sa definisanom promjenljivom kamatnom stopom, upozore potrošače na sve rizike koji proizilaze iz promjenjivosti kamatne stope, odnosno posljedice koje bi na potrošače mogao imati rast EURIBOR-a, a sve sa ciljem donošenja ekonomski opravdanih odluka od strane potrošača i omogućavanja procjene da li je predloženi ugovor o kreditu prilagođen njegovim potrebama i finansijskom stanju. U tom smislu, kreditne institucije su dužne da pruže odgovarajuće dokaze o postupanju u skladu sa navedenim.

U cilju zaštite potrošača, i podsticanja odgovornijeg postupanja kreditnih institucija, odredbama člana 33 Zakona, propisane su upravne mjere zabrane kreditiranja, ukoliko kreditna institucija prije zaključivanja ugovora o kreditu ne pruži informacije u skladu sa odredbama člana 10 Zakona.

Odredbama člana 212 Zakona o kreditnim institucijama, propisano je da ukoliko kreditna institucija nudi ugovaranje promjenljive kamatne stope, ili kredite za koje iznos otplate zavisi od

kretanja kursa valute koja nije euro, dužna je da na jasan i nedvosmislen način upozori potrošača na sve rizike koji proizilaze iz promjenjivosti kamatne stope, odnosno kretanja valutnih kurseva.

Nadalje, odredbama člana 208 Zakona o kreditnim institucijama, propisana je obaveza kreditnih institucija da, u slučaju kada je ugovorena promjenljiva kamatna stopa, najmanje 15 dana prije primjene nove kamate, obavijesti klijenta o promjeni kamatne stope, sa objašnjenjem parametara zbog kojih je došlo do promjene kamatne stope, a kod ugovora o kreditu dužna je da klijentu dostavi i izmijenjeni plan otplate.

Takođe, odredbama navedenog člana Zakona o kreditnim institucijama, propisano je da ako kreditna institucija ne obavijesti potrošača o promjeni kamatne stope na odobreni kredit najmanje 15 dana prije njene primjene, dužna je da odloži primjenu nove kamatne stope do narednog obračunskog perioda, osim u slučaju kada je došlo do smanjenja kamatne stope.

S tim u vezi, ako potrošač, korisnik kredita, nakon prijema obavještenja o povećanju kamatne stope nije saglasan sa navedenom promjenom, ima pravo u roku tri mjeseca od prijema obavještenja da izvrši prijevremenu otplatu kredita bez obaveze plaćanja bilo kakve naknade kreditnoj instituciji, uključujući i ugovorenu naknadu za prijevremenu otplatu kredita, a kreditna institucija nema pravo na naknadu štete zbog prijevremene otplate.

Polazeći od prethodno izloženog, a cijeneći potencijalni rizik kojem su potrošači, korisnici kredita izloženi, neophodno je da svaka pojedinačna kreditna institucija, sprovede internu kontrolu usklađenosti poslovanja sa odredbama člana 10 stav 2 Zakona o potrošačkim kreditima - kod ugovora sa promjenljivom kamatnom stopom, kao i odredbama člana 208 i 212 Zakona o kreditnim institucijama, te da nalaze ove kontrole dostavi Centralnoj banci Crne Gore, u roku od 60 dana od dana dostavljanja ovog upozorenja.

Br. "P" 17-456-2 | 2022
Podgorica, 01.09.2022. godine

Na osnovu člana 45 stav 2 tačka 9 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Sl. list Crne Gore“, br. 40/10, 46/10, 6/13 i 70/17), a u vezi sa članom 128 Zakona o finansijskom lizingu, faktoringu, otkupu potraživanja, mikrokreditiranju i kreditno-garantnim poslovima ("Službeni list Crne Gore", br. 73/17, 44/20) guverner Centralne banke Crne Gore daje

PREVENTIVNO UPOZORENJE SVIM PRUŽAOCIMA FINANSIJSKIH USLUGA

Upozoravaju se pojedinačno svi pružaoci finansijskih usluga u Crnoj Gori, da u cilju usaglašavanja poslovanja sa odredbama člana 10 stav 2 i člana 18 Zakona o potrošačkim kreditima, kod ugovora sa promjenljivom kamatnom stopom, sprovedu internu kontrolu usklađenosti poslovanja, te da nalaze ove kontrole dostave Centralnoj banci Crne Gore, u roku od 60 dana od dana dostavljanja ovog upozorenja.

O b r a z l o ž e n j e

Zakonom o potrošačkim kreditima („Sl. list Crne Gore“ br. 35/13, 73/17, 72/19, 08/21, u daljem tekstu: Zakon) uređuju se uslovi i način zaključenja ugovora o potrošačkim kreditima i druga pitanja od značaja za ugovore o potrošačkom kreditu.

Odredbama člana 10 stav 2 Zakona, utvrđena je obaveza pružaoca finansijskih usluga da prije zaključenja ugovora, potrošaču pruži odgovarajuća objašnjenja radi omogućavanja procjene da li je predloženi ugovor o kreditu prilagođen njegovim potrebama i finansijskom stanju, pojašnjenjem informacija koje se pružaju u periodu prije zaključivanja ugovora u skladu sa članom 9 stav 1 ovog Zakona, bitnih karakteristika predloženih vrsta kredita i posebnih efekata koje bi mogli imati za potrošača, uključujući i posljedice neispunjavanja obaveze plaćanja.

U kontekstu navedenih odredbi Zakona, pružaoci finansijskih usluga su dužni da, imajući u vidu tendenciju rasta EURIBOR-a, te činjenicu da je buduće kretanje EURIBOR-a teško predvidjeti s obzirom da je u pitanju tržišna kategorija koju određuje ponuda i tražnja, kao i da će kretanje ovog parametra u najvećem dijelu zavisiti od politike Evropske centralne banke, prije zaključivanja ugovora sa definisanom promjenljivom kamatnom stopom, upozore potrošače na sve rizike koji proizilaze iz promjenjivosti kamatne stope, odnosno posljedice koje bi na potrošače mogao imati rast EURIBOR-a, a sve sa ciljem donošenja ekonomski opravdanih odluka od strane potrošača i omogućavanja procjene da li je predloženi ugovor o kreditu prilagođen njegovim potrebama i finansijskom stanju. U tom smislu, pružaoci finansijskih usluga su dužni da pruže odgovarajuće dokaze postupanju u skladu sa navedenim.

U cilju zaštite potrošača, i podsticanja odgovornijeg postupanja pružaoca finansijskih usluga, odredbama člana 33 Zakona, propisane su upravne mjere zabrane kreditiranja, ukoliko pružalac finansijskih usluga prije zaključivanja ugovora o kreditu ne pruža informacije u skladu sa odredbama člana 10 Zakona.

Nadalje, odredbama člana 18 Zakona, propisano je da ukoliko je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, pružalac finansijskih usluga je dužan da prije njene primjene u pisanoj formi, na papiru ili drugom trajnom mediju, obavijesti potrošača o: svim promjenama te stope; iznosu anuiteta koje je potrošač dužan da uplaćuje od dana primjene nove kamatne stope, i podacima o broju ili rokovima za uplatu anuiteta, u slučaju njihove promjene.

S tim u vezi, ukoliko je promjena kamatne stope vezana za promjenu referentne stope koja je objavljena i dostupna u poslovnim prostorijama pružaoca finansijskih usluga, ugovorom o kreditu može se ugovoriti obaveza periodičnog obavješćavanja potrošača o informacijama iz navedenog člana.

Polazeći od prethodno izloženog, a cijeneći potencijalni rizik kojem su potrošači, korisnici kredita izloženi, neophodno je da svaki pojedinačni pružalac finansijskih usluga, sprovede internu kontrolu usklađenosti poslovanja sa odredbama člana 10 stav 2 i člana 18 Zakona kod ugovora sa promjenljivom kamatnom stopom, te da nalaze ove kontrole dostavi Centralnoj banci Crne Gore, u roku od 60 dana od dana dostavljanja ovog upozorenja.

Br."P" 17-456-2/2022
Podgorica, 01.09.2022. godine

